

LA/Petri Jääskinen/AN

14.5.1985

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRIND AV LAGEN OM FÖRTIDSPENSION FÖR FRONTVETERANER

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om förtidspension för frontveteraner.

I propositionen föreslås ändringar i förtidspensionssystemet för frontveteraner. Veteranernas möjlighet att utfå förtidspension skall enligt förslaget underlättas så, att för alla veteraner i åldern 60-62 år slopas kravet på fronttjänstgöringstid. Inte heller skall det för förtidspensioneringen krävas, att veteranens arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada har nedgått i sådan mån att detta väsentligen försvårar veteranens förvärvsarbete. Kravet på ansträngande arbete som en förutsättning för utfående av pensionen slopas och den åldersgräns som berättigar till pension för kvinnor som deltagit i kriget 1939-1945 sänkas till 60 år. Vidare föreslås, att krigsinvalidider skall ha rätt till förtidspension på grund av sin av lagen om skada, ådragen i militärtjänst förutsatta invaliditetsgrad.

Enligt förslaget skall arbetspensionsanstalterna i framtiden handha de ärenden som avses i lagen om förtidspension för frontveteraner, och förtidspensionsnämnden för frontveteraner upplösas.

Ändringarna föreslås försättas i kraft den 1 januari 1986.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om förtidspension för frontveteraner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att frontveteraners förtidspensionssystem ändras. Veteranernas möjlighet att bli förtidspensionerade skulle underlättas så, att kravet på ett års tjänstgöringstid vid fronten skulle avskaffas för samtliga frontveteraner i åldern 60—62 år. En förutsättning för erhållandet av förtidspension skulle inte heller vara, att frontveterans arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada har nedgått i sådan utsträckning att det väsentligt försvårar hans förvärsarbete. Kravet på ansträngande arbete som en förutsättning för erhållandet av pension skulle avskaffas och den åldersgräns som berättigar till pension för kvinnor som har deltagit i kriget 1939—1945 sänkas till 60 år. Krigsinvali-

den skulle ha rätt till förtidspension på grund av sin av lagen om skada, ådragen i militärtjänst förutsatta invaliditetsgrad.

I framtiden skulle arbetspensionsanstalterna sköta de ärenden som avses i lagen om förtidspension för frontveteraner, och förtidspensionsnämnden för frontveteraner skulle upplösas.

Med anledning av reformen beräknas ca 2 400 frontveteraner bli förtidspensionerade år 1986, vilket skulle medföra ca 87 milj. mk i pensionsutgifter. Kostnaderna skulle i sin helhet bestridas av staten.

Ändringarna föreslås bringade i kraft den 1 januari 1986.

MOTIVERING

1. Nuvarande läge och de föreslagna ändringarna

1.1. Nuvarande läge

Frontveteranernas förtidspensionssystem förverkligades genom lagen om förtidspension för frontveteraner (13/82, nedan förtidspensionslagen, som trädde i kraft 1.7.1982). Avsikten med lagen var att ge frontveteraner som deltagit i kriget 1939—1945 möjlighet att bli förtidspensionerade. Berättigade till pension var till en början de äldsta veteranerna, som hade tjänstgjort längst vid fronten samt sådana krigsinvalider som hade de svåraste skadorna. Därefter har

villkoren för erhållande av pension lindrats 31.12.1982 och 1.7.1983 (1058/82).

Rätt till förtidspension enligt den gällande lagen har sådan frontveteran i åldern 58—64 år vars arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada nedgått i sådan utsträckning att det väsentligt försvårar hans förvärsarbete. En förutsättning för beviljandet av förtidspension är även att frontveteranen under en längre tid före förtidspensioneringen varit i ansträngande arbete. Dessutom fordras av frontveteraner under 63 år att deras tjänstgöringstid vid fronten är minst ett år.

Berättigad till förtidspension är även kvinna som tilldelats fronttjänsttecken och som fyllt 63 år eller vars invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) är minst

10 procent, under förutsättning att hon uppfyller övriga i lagen stadgade förutsättningar.

Krigsinvalid har kunnat ta ut pension enligt förtidspensionslagen, då hans invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst är minst 10 procent och han lider av sjukdom, lyte eller skada som väsentligt försvårar hans förvärvsarbete. Är frontveterans i lagen om skada, ådragen i militärtjänst avsedda invaliditetsgrad minst 30 procent, har han rätt att utan ålders eller andra krav ta ut pension. Inte heller av krigsfångar har berörts av kravet på ansträngande arbete eller tjänstgöringstid vid fronten.

1.2. De föreslagna ändringarna

Enligt statsverkspropositionen för år 1985 kommer till riksdagen att avlätas en regeringsproposition med förslag till lag om ändring av lagen om förtidspension för frontveteraner så, att villkoren för erhållandet av pension lindras 1.1.1986.

Då frontveteranernas förtidspensionssystem skapades var avsikten att pensionering skulle bli möjlig för de äldsta veteranerna, som hade tjänstgjort vid fronten den längsta tiden samt för sådana veteraner som hade lidit mest av frontförhållandena. Då förutsättningarna för pensioneringen övervägdes, beaktades förutom ålder och tjänstgöringstid vid fronten även arbetets ansträngande karaktär och den i lagen om skada, ådragen i militärtjänst avsedda invaliditetsgraden. Reformernas ikraftträdande stegvis och villkoren för erhållandet av pension har godkänts av frontveteranorganisationerna.

I förtidspensionsnämnden för frontveteraner, som avgör veteraners rätt till pension enligt förtidspensionslagen, har det hittills behandlats ca 19 000 ärenden. Antalet utfärdade positiva beslut är ca 13 400. Ca 1 400 ansökningar har förkastats på den grund att sökanden inte har haft sådan sjukdom som krävs, ytterligare ca 1 200 ansökningar på den grund att sökanden inte har tjänstgjort vid fronten den tid som erfordras. Drygt 200 ansökningar har förkastats på den grund att sökanden inte har ansetts uppfylla kravet på ansträngande arbete.

Behovet att pensionera sig är fortfarande uppenbart hos de veteraner som inte uppfyller de nuvarande förutsättningarna för pensionering. Endast i fåtal fall uppfylls kravet på ett års tjänstgöringstid vid fronten i fråga om frontveteraner som är födda år 1924 eller senare. På basen

av de ovan presenterade siffrorna kan det sägas, att frontveteranernas möjligheter att avgå med pension är dåliga även av den anledningen, att det hos dem inte alltid kan påvisas sjukdom, lyte eller skada som väsentligt försvårar deras förvärvsarbete. Det är dock uppenbart, att det för många frontveteraner är övermäktigt att arbeta. Emedan det alltså föreligger ett uppenbart behov att ytterligare underlätta förutsättningarna för erhållandet av förtidspension, är det ändamålsenligt att avskaffa kravet på ett års tjänstgöringstid vid fronten i fråga om samtliga frontveteraner som fyllt 60 år. Dessutom föreslås, att det inte längre av veteran som villkor för pensionering skall krävas, att sjukdomen, lytet eller skadan väsentligt inverkar på hans förvärvsarbete. Emedan det inte heller är ändamålsenligt att kravet på ansträngande arbete skall utgöra ett villkor för erhållandet av pension, föreslås att även detta krav skall avskaffas.

Sjukdom, lyte eller skada utgör en avgörande förutsättning för förtidspensionering. Därför kan denna förutsättning inte slopas helt. I fråga om krigsinvaliderna är dock en i lagen om skada, ådragen i militärtjänst avsedd invaliditetsgrad, uppskattad till minst 10 procent, ett tillräckligt bevis på att sjukdom, lyte eller skada inverkar på arbetsförmågan. Fördens skull föreligger det inget behov att i lagen särskilt omnämna sjukdom, lyte eller skada som förutsättning för pension till ovanstående personer.

Ovan nämnda lindrade pensionsvillkor har godkänts av frontveteranorganisationerna i delegationen för frontveteranfrågor.

1.3. Propositionens verkningar i fråga om organisation

Enligt den gällande lagen avgörs frontveterans rätt till förtidspension av den förtidspensionsnämnd för frontveteraner som verkar i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet. Nämnden består av en ordförande, två viceordförande och tolv medlemmar samt en personlig suppleant för varje medlem. Ordförandena och medlemmarna samt suppleanterna förordnas av social- och hälsovårdsministeriet för tre år i sänder.

Efter ovanföreslagna ändringar skulle endast inverkan av sjukdom, lyte eller skada på frontveterans arbetsförmåga vara en avgörande faktor för erhållandet av förtidspension. Därför förefaller det omotiverat att förtidspensionsnämnden för frontveteraner fortfarande skulle avgöra veteraners

rätt till pension. Fördensskull föreslås, att nämndens uppgifter skulle överföras på sådan verksamhet som avses i de i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/61) nämnda lagarna, stadgandena eller bestämmelserna eller i lagen om sjömanspensioner, och som skulle ha avgjort frontveterans ansökan om invalidpension, om han vid den i förtidspensionslagen avsedda tidpunkten för förtidspensioneringen hade blivit oförmögen till arbete. Även i fråga om krigsfångar skulle förfarandet vara detsamma.

Vissa frontveteranorganisationer har ansett, att nämnden bör deltaga i behandlingen av ärenden som avses i förtidspensionslagen. Av ovannämnda skäl är det dock ändamålsenligt att överföra behandlingen av de i lagen om förtidspension för frontveteraner avsedda ärendena på arbetspensionsanstalterna.

I fråga om andra ärenden som gäller frontveteranernas förtidspension än de som ansluter sig till pensionsbeloppet skulle försäkringsdomstolen vara den enda rättsmedelsinstansen. Det är i detta skede inte ändamålsenligt att utvidga fullföljdssystemet, emedan försäkringsdomstolen hittills centraliserat har skött de av förtidspensionslagen förutsatta besvärärendena.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Som en följd av de föreslagna lagändringarna beräknas ca 2 400 veteraner vid ingången av år 1986 avgå med pension enligt förtidspensionslagen. De härav föranledda kostnaderna skulle på 1986 års nivå utgöra ca 70 milj. mk för frontveteranernas förtidspensionssystem. Frontmannapensionssystemets utgifter skulle öka med uppskattningsvis ca 17 milj. mk. Samtliga kostnader skulle bestridas av staten.

De ovannämnda totalkostnaderna skulle uppstå så, att en sänkning av åldersgränsen från 63 till 60 år hos män och kvinnor skulle medföra ca 58 milj. mk, slopandet av väsentlig skada ca 14,5 milj. mk och avskaffandet av kravet på ansträngande arbete ca 14,5 milj. mk i merkostnader. I kostnaderna ingår även frontmannapensionssystemets utgifter.

3. Ikraftträdande

Ändringarna föreslås bringade i kraft den 1 januari 1986. Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om förtidspension för frontveteraner

Given i Helsingfors den

198 .

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 7 januari 1982 om förtidspension för frontveteraner (13/82) 1 § 3 mom., 2 §, 3 §, 11 § och 13 § 1 mom., av dessa lagrum 1 § 3 mom. och 2 § sådana de lyder i lag av den 30 december 1982 (1058/82), som följer:

1 §

Vad som i denna lag är stadgat om frontveteran tillämpas även på person som tilldelats fronttjänsttecken och som fyllt 60 år eller vars invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) är minst 10 procent.

2 §

Rätt till förtidspension har frontveteran vars arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada nedgått i sådan utsträckning att det försvårar hans förvärsarbete.

Förutsättning för beviljande av förtidspension är även att frontveteranen antingen har fyllt 60 år eller att han har fyllt 58 år och att hans tjänstgöringstid vid fronten är minst ett år.

3 §

Rätt till förtidspension tillkommer utan hinder av vad i 2 § är stadgat frontveteran vars invaliditetsgrad i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst är minst 30 procent, eller som är krigsinvalid eller har varit krigsfånge.

Genom förordning stadgas vad som i denna lag avses med tjänstgöringstid vid fronten, krigsinvalid och krigsfånge.

11 §

Pension som avses i denna lag beviljas av pensionsanstalt som utövar verksamhet avsedd i de i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnda lagarna, stadgandena eller bestämmelserna eller i lagen om sjömanspensioner och som hade beviljat frontveteran invalidpension om han skulle ha blivit arbetsoförmögen vid den i 6 § avsedda begynnelsestidpunkten i fråga om förtidspension enligt denna lag.

Utän hinder av vad i annan lag är stadgat har pensionsanstalt rätt att avgiftsfritt av myndigheter och pensionsanstalter få uppgifter som gäller frontveteran och som behövs för avgörande av förtidspensionsärendet.

13 §

I sådan beslut angående rätt till pension som pensionsanstalt fattat i fråga varom stadgas i denna lag söks ändring hos försäkringsdomstolen, vars beslut är slutligt. Om sökande av ändring gäller i tillämpliga delar vad i 21 § 1—5 mom. lagen om pension för arbetstagare är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.
Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter kan vidtagas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 3 maj 1985

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Matti Puhakka*

Lag

om ändring av lagen om förtidspension för frontveteraner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 7 januari 1982 om förtidspension för frontveteraner (13/82) 1 § 3 mom., 2 §, 3 §, 11 § och 13 § 1 mom., av dessa lagrum 1 § 3 mom. och 2 § sådana de lyder i lag av den 30 december 1982 (1058/82), som följer:

Gällande lag

1 §

Vad som i denna lag är stadgat om frontveteran tillämpas även på person som tilldelats fronttjänststecken och som fyllt 63 år eller vars invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) är minst 10 procent.

2 §

Rätt till förtidspension har frontveteran vars arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada nedgått i sådan utsträckning att det väsentligt försvårar hans förvärsarbete.

Förutsättning för beviljande av förtidspension är även att frontveteranen under en längre tid före förtidspensioneringen varit i ansträngande arbete. Dessutom fordras att han har fyllt 63 år eller att han har fyllt 58 år och att hans tjänstgöringstid vid fronten är minst ett år.

Vad som i 2 mom. är stadgat gäller inte frontveteran som är krigsinvalid eller har varit krigsfånge.

Genom förordning stadgas vad som i denna paragraf avses med tjänstgöringstid vid fronten, krigsinvalid och krigsfånge.

3 §

Rätt till förtidspension tillkommer utan hinder av vad i 2 § är stadgat frontveteran vars invaliditetsgrad i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst är minst 30 procent.

Förslag

1 §

Vad som i denna lag är stadgat om frontveteran tillämpas även på person som tilldelats fronttjänststecken och som fyllt 60 år eller vars invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) är minst 10 procent.

2 §

Rätt till förtidspension har frontveteran vars arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada nedgått i sådan utsträckning att det försvårar hans förvärsarbete.

Förutsättning för beviljande av förtidspension är även att frontveteranen antingen har fyllt 60 år eller att han har fyllt 58 år och att hans tjänstgöringstid vid fronten är minst ett år.

3 §

Rätt till förtidspension tillkommer utan hinder av vad i 2 § är stadgat frontveteran vars invaliditetsgrad i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst är minst 30 procent, eller som är krigsinvalid eller har varit krigsfånge.

Genom förordning stadgas vad som i denna lag avses med tjänstgöringstid vid fronten, krigsinvalid och krigsfånge.

Gällande lag

Förslag

11 §

I den förtidspensionsnämnd för frontveteraner som verkar i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet avgörs huruvida frontveteran motsvarar förutsättningarna för pensionering.

Nämnden består av en ordförande och två viceordförande samt tolv medlemmar som förordnas av social- och hälsovårdsministeriet för tre år i sänder. En personlig suppleant skall utses för varje medlem. Fyra av medlemmarna skall förordnas på förslag av frontveteranernas mest representativa organisationer. Av de övriga medlemmarna skall tre vara försäkringsläkare och fem insatta i pensionsförsäkringsverksamhet. Nämnden kan arbeta uppdelad i sektioner. Närmare stadganden om nämnden utfärdas genom förordning.

Pension som avses i denna lag betalas av pensionsanstalt som utövar verksamhet avsedd i de i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagarer nämnda lagarna, stadgandena eller bestämmelserna eller i lagen om sjömanspensioner och som hade beviljat invalidpension åt frontveteran, om han skulle ha blivit arbetsoförmögen vid den i 6 § avsedda begynnelsestidpunkten i fråga om förtidspension enligt denna lag.

Ovan i 3 mom. avsedd pensionsanstalt skall såsom närmare stadgas genom förordning avgiftsfritt genom pensionsskyddscentralens förmedling till förtidspensionsnämnden anmäla förtidspensionens belopp och vid uträkningen av pensionen kontrollera att frontveteranen motsvarar de i 4 § nämnda förutsättningarna. Nämnden får inte i sitt beslut avvika från pensionsanstaltens anmälan. Framgår det av en senare anmäla från pensionsanstalten att tidigare anmälan varit felaktig, får nämnden rätta beslutet angående förtidspension, om pensionens belopp som en följd av rättelsen blir större.

Utan hinder av vad i annan lag är stadgat har förtidspensionsnämnden rätt att avgiftsfritt av myndigheter och pensionsanstalter få uppgifter som gäller frontveteran och som behövs för avgörande av förtidspensionsärende.

13 §

I sådant beslut angående rätt till pension som förtidspensionsnämnden fattat i fråga varom stadgas i denna lag söks ändring hos försäkringsdomstolen, vars beslut är slutligt. Om sökande av

11 §

Pension som avses i denna lag beviljas av pensionsanstalt som utövar verksamhet avsedd i de i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagarer nämnda lagarna, stadgandena eller bestämmelserna eller i lagen om sjömanspensioner och som hade beviljat frontveteran invalidpension om han skulle ha blivit arbetsoförmögen vid den i 6 § avsedda begynnelsestidpunkten i fråga om förtidspension enligt denna lag.

Utan hinder av vad i annan lag är stadgat har pensionsanstalt rätt att avgiftsfritt av myndigheter och pensionsanstalter få uppgifter som gäller frontveteran och som behövs för avgörande av förtidspensionsärende.

13 §

I sådan beslut angående rätt till pension som pensionsanstalt fattat i fråga varom stadgas i denna lag söks ändring hos försäkningsdomstolen, vars beslut är slutligt. Om sökande av

Gällande lag

ändring gäller i tillämpliga delar vad i 21 § 1—5 mom. lagen om pension för arbetstagare är stadgat.

Förslag

ändring gäller i tillämpliga delar vad i 21 § 1—5 mom. lagen om pension för arbetstagare är stadgat är stadgat. Om sökande av ändring gäller i tillämpliga delar vad i 21 § 1—5 mom. lagen om pension för arbetstagare är stadgat.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.
Åtgärder som verkställigheten av denna lag
förutsätter kan vidtagas innan lagen träder i
kraft.*
